EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.6.16.
COM(2021) 321 final

2021/0154 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

{SWD(2021) 146 final}

2021/0154 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 20. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A Covid19-világjárvány rendkívül káros hatást gyakorolt Portugália gazdaságára. 2019-ben Portugália egy főre jutó bruttó hazai terméke (egy főre jutó GDP) az uniós átlag 67 %-át tette ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint Portugália reál-GDP-je 7,6 %-kal csökkent 2020-ban, 2020-ban és 2021-ben kumulatívan pedig várhatóan 3,9 %-kal esik vissza. A középtávú gazdasági teljesítményre régebb óta hatást gyakorló szempontok közé tartozik a külső, a magán- és az államadósság nagy állománya, valamint az alacsony termelékenységnövekedés; emellett a beruházások elmaradása megnehezíti a zöld és digitális átállás kínálta lehetőségekben való részvételt, és azok teljes körű kiaknázását.

(2) A Tanács 2019. július 9-én és 2020. július 20-án az európai szemeszter keretében ajánlásokat intézett Portugáliához. A Tanács különösen azt ajánlotta, hogy hozzanak meg minden szükséges intézkedést a világjárvány hatékony kezelése, az államháztartás minőségének a növekedést serkentő kiadások előnyben részesítése révén történő javítása, az egészségügyi rendszer rezilienciájának megerősítése, valamint a minőségi egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolás-gondozáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében. Javasolta továbbá a lakosság készségei általános szintjének javítását (a digitális készségekre összpontosítva, valamint a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén végzettek számának növelését), továbbá a minőségi foglalkoztatás támogatását és a munkaerőpiac széttagoltságának csökkentését. Azt is ajánlotta Portugáliának, hogy javítsa a szociális védőhálók eredményességét és megfelelőségét, és biztosítson elegendő és hatékony szociális védelmet és jövedelemtámogatást. Azt ajánlotta, hogy a zöld és digitális átállásba történő beruházások középpontjába különösen az innovációt, a vasúti közlekedési és a kikötői infrastruktúrát, az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra való átállást és az energetikai átmenetet, valamint az

[1] HL L 57., 2021.2.18., 17. o.

energiahálózatok összekapcsolásának bővítését állítsák, figyelembe véve a regionális különbségeket. A Tanács továbbá olyan intézkedések végrehajtását javasolta, amelyek a világjárvány körülményei között biztosítják a vállalkozások számára a szükséges likviditást, az időszak elejére ütemezik a közberuházási projekteket és előmozdítják a gazdasági fellendülést elősegítő magánberuházásokat. Végül a Tanács azt ajánlotta, hogy az ország hajtson végre reformokat az üzleti környezet javítása és különösen az engedélyezésből eredő szabályozási és adminisztratív akadályok, illetve a szabályozott szakmákra vonatkozó szabályozási korlátozások csökkentése, továbbá a közigazgatási és adóügyi bíróságok, valamint a fizetésképtelenségi és behajtási eljárások hatékonyságának növelése érdekében. Az ezen országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredményeknek a helyreállítási és rezilienciaépítési terv benyújtásakor történő értékelését követően a Bizottság megállapítja, hogy maradéktalanul végrehajtották azt az ajánlást, amely szerint az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban meg kell hozni a világjárvány hatékony kezeléséhez, a gazdaság fenntartásához és az azt követő helyreállítás támogatásához szükséges valamennyi intézkedést. Jelentős előrelépés történt azon ajánlást illetően is, amely szerint a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások likviditáshoz való hozzáférésének biztosítását célzó ideiglenes intézkedéseket kell végrehajtani.

(3) A Bizottság 2021. június 2-án Portugáliára vonatkozóan közzétette az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[2] 5. cikke szerinti részletes felülvizsgálat eredményeit. A Bizottság az elemzése nyomán megállapította, hogy Portugáliában makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn, amely elsősorban a nettó külső kötelezettségek, a magán- és az államadósság, valamint a nemteljesítő hitelek továbbra is jelentős állományában nyilvánul meg, alacsony termelékenységnövekedéssel jellemzett körülmények között.

(4) [Az euróövezethez tartozó tagállamok gazdaságpolitikájára vonatkozó ajánlásában a Tanács egyebek mellett azt ajánlotta az euróövezeti tagállamoknak, hogy – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – biztosítsanak a gazdaság helyreállítását támogató szakpolitikai irányvonalat, és javítsák tovább a konvergenciát, a rezilienciát, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést. A Tanács ajánlotta továbbá a nemzeti intézményi keretek megerősítését, a makropénzügyi stabilitás biztosítását, valamint a gazdasági és monetáris unió kiteljesítését és az euró nemzetközi szerepének megerősítését.] [If the Council recommendation is not adopted by the time of the CID adoption, please remove the recital.]

(5) 2021. április 22-én Portugália az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének megfelelően benyújtotta a Bizottságnak nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét. A terv benyújtását a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek, a civil társadalmi szervezetek, az ifjúsági szervezetek és más érdekelt felek bevonásával a nemzeti jogi kerettel összhangban lefolytatott konzultációs folyamat előzte meg. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek iránti nemzeti felelősségvállalás alátámasztja azok sikeres végrehajtását, tartós nemzeti szintű hatását és európai szintű hitelességét. Az említett rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét.

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

(6) A helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek az (EU) 2021/241 rendelettel létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és az (EU) 2020/2094 tanácsi rendelettel[3] létrehozott uniós Helyreállítási Eszköz általános célkitűzéseit kell követniük a Covid19-válságot követő helyreállítás támogatása érdekében. Elő kell mozdítaniuk az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohézióját azáltal, hogy hozzájárulnak az (EU) 2021/241 rendelet 3. cikkében említett hat pillérhez.

(7) A tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek végrehajtása a beruházásokra és reformokra irányuló, Unió-szerte összehangolt törekvést jelent majd. E reformok és beruházások összehangolt és egyidejű végrehajtása, valamint a határokon átnyúló projektek végrehajtása révén ezek a reformok és beruházások kölcsönösen erősítik egymást, és pozitív továbbgyűrűző hatásokat eredményeznek az egész Unióban. Ezért a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által a tagállamok növekedésére és munkahelyteremtésére gyakorolt hatás körülbelül egyharmada más tagállamokból eredő tovagyűrűző hatásokból fog származni.

A hat pillérhez hozzájáruló kiegyensúlyozott válasz

(8) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének a) pontjával és V. mellékletének 2.1. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv nagymértékben („A” minősítés) átfogó és kellően kiegyensúlyozott választ jelent a gazdasági és társadalmi helyzetre, ezáltal megfelelően hozzájárul az (EU) 2021/241 rendelet 3. cikkében említett hat pillér mindegyikéhez, figyelembe véve a konkrét kihívásokat és az érintett tagállam pénzügyi allokációját, valamint a kért hiteltámogatást.

(9) A terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek mind a hat pillérhez hozzájárulnak, és a terv jelentős számú eleme több pillért is érint. Ez a megközelítés hozzájárul annak biztosításához, hogy az egyes pillérekkel átfogóan, koherens módon foglalkozzanak. Továbbá, tekintettel a Portugália előtt álló sajátos kihívásokra, az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre helyezett különös hangsúly, valamint a pillérek közötti súlyozás kellően kiegyensúlyozottnak tekinthető.

(10) A terv az éghajlattal kapcsolatos intézkedések széles körét irányozza elő, és az összes komponens mintegy háromnegyede járul hozzá a zöld átálláshoz. Ezen intézkedések közé tartozik az épületek energiahatékonyságának növelése, az ipar dekarbonizációja és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás. A terv számos területen foglalkozik a digitális vonatkozású kihívásokkal, az összes elem körülbelül felének hozzájárulása mellett, többek között a közszolgáltatások digitalizálásával és a digitális technológiáknak a vállalkozói készség előmozdítása érdekében történő bevezetésével, valamint a termelési szerkezet digitális átállásának fellendítését célzó üzleti léptékváltással. A digitális készségek hiányával kapcsolatos kihívások kezelése érdekében a terv intézkedéseket tartalmaz az oktatási és szakképzési rendszerek korszerűsítésére, többek között a piac szempontjából releváns képesítések biztosítása, a felnőttoktatás relevanciájának növelése, valamint a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok, a bölcsészettudomány és a matematika (STEAM), és különösen az informatika terén végzettek számának növelése érdekében.

[3] A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Uniós Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I., 2020.12.22., 23. o.).

(11) A terv nagymértékben lefedi az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés harmadik pillérét, amelyhez majdnem minden elem közvetlenül hozzájárul. A terv szinte valamennyi komponense közvetlenül lefedi a gazdasági kohéziót, a termelékenységet és a versenyképességet, és foglalkozik a különböző, egymással összefüggő kihívásokkal, például a fenntartható növekedés és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás előmozdításával, a szociális szolgáltatások egyetemes nyújtásával, az innovációhoz való hozzájárulással, az új technológiákkal és a dekarbonizációval, a közszolgáltatások dematerializációjával, valamint a vállalkozások finanszírozásához való hozzájárulással és a tőkepiacok fejlesztésével. A társadalmi és területi kohézió dimenziói szorosan összefonódnak, különösen a kevésbé fejlett portugál régiókban. A regionális és helyi hatóságoknak központi szerepet kell vállalniuk a különböző közösségi alapú szolgáltatások nyújtásában, és széles területi lefedettséget kell biztosítaniuk olyan területeken, mint a szociális lakhatás, óvodák, kisgyermekkori gondozás és oktatás, egészségügyi ellátás, tartós ápolási-gondozási szolgáltatások és szociális napközi otthonok az idősek és a fogyatékossággal élő személyek számára, összhangban a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel.

(12) Az elemek megközelítőleg fele járul hozzá az egészségügyi, gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához, amely olyan intézkedések hatálya alá tartozik, mint az egészségügyi alapellátás nemzeti hálózatainak megerősítése, a folyamatos és palliatív ellátás, a megfizethető szociális lakhatás és az innovatív, integrált szociális szolgáltatások Lisszabon és Porto nagyvárosi területein. A digitális technológiák és interoperabilitási megoldások elfogadása erősíti a közigazgatás intézményi kapacitását és rezilienciáját. A következő generációra vonatkozó szakpolitikák több intézkedés hatálya alá tartoznak, és az összes elem közel egyharmada közvetlenül kapcsolódik hozzájuk; ezek az intézkedések – például a kapacitásnövelés a gyermekgondozási létesítményekben, a szakképzésben és a felsőoktatásban, beleértve a STEAM kurzusokat is, a fiatalok karrierjének és jövedelmi kilátásainak javítása, valamint a felsőoktatási hallgatói szálláshelyek számának növelése – közvetlen hatást gyakorolnak a gyermekekre és a fiatalokra. Ezt az oktatás digitalizációjára és a személyes IT-eszközök diákok számára történő kiosztására vonatkozó intézkedés kíséri.

Az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezelése

(13) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan hozzájárul a Portugáliának címzett, releváns országspecifikus ajánlásokban és adott esetben az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke alapján tett ajánlásokban, illetve a Bizottság által az európai szemeszter keretében hivatalosan elfogadott más releváns dokumentumokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez („A” minősítés), beleértve azok költségvetési vonatkozásait is.

(14) Megállapítható, hogy a világjárványra adott azonnali költségvetés-politikai válasszal kapcsolatos ajánlásokkal a portugál helyreállítási és rezilienciaépítési terv nem foglalkozik, mindazonáltal a tagállam az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban 2020-ban és 2021-ben általában megfelelő és kielégítő intézkedéseket hozott a gazdaság költségvetési eszközökkel történő azonnali támogatása érdekében. Ezen túlmenően a középtávú költségvetési cél 2020-ban történő elérésére vonatkozó ajánlás – figyelembe véve a rendkívüli eseményekhez kapcsolódó, átmeneti eltérést

megalapozó engedményt – már nem releváns, egyrészt a kapcsolódó költségvetési időszak lejárta, másrészt a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének a világjárvány okozta válsággal összefüggő, 2020. márciusi aktiválása miatt.

(15) A terv számos egymást kölcsönösen erősítő reformot és beruházást tartalmaz, amelyek hozzájárulnak a Tanács által az európai szemeszter keretében 2019-ben és 2020-ban Portugáliának címzett országspecifikus ajánlásokban felvázolt gazdasági és társadalmi kihívások mindegyikének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez, különösen az államháztartás minősége és fenntarthatósága, a szociális szolgáltatások és az egészségügyi rendszer hozzáférhetősége és rezilienciája, a munkaerőpiac, az oktatás és a készségek, a K+F és az innováció, az éghajlatvédelmi és a digitális átállás, az üzleti környezet és az igazságszolgáltatási rendszer területén.

(16) A terv olyan, mindenre kiterjedő költségvetési-strukturális reformot tartalmaz, amely várhatóan jelentősen javíthatja az államháztartás minőségét és fenntarthatóságát és erősíti az általános kiadásellenőrzést, a költséghatékonyságot és a megfelelő költségvetés-tervezést. Ez a reform olyan fokozatos lépéseket foglal magában, amelyek várhatóan a 2015. évi költségvetési kerettörvény teljes körű és hatékony végrehajtását eredményezik azzal, hogy Portugália éves költségvetési folyamatának strukturális elemei közé illesztik a kiadások felülvizsgálatát, biztosítják a hatékonyságnövekedés utólagos értékelését, valamint megerősítik a központosított közbeszerzést. Ez a reform várhatóan megerősíti az állami tulajdonú vállalatok pénzügyi fenntarthatóságát is azáltal, hogy új modellt vezet be e vállalatok pénzügyi helyzetének és teljesítményének elemzésére és közzétételére, hogy lehetővé váljon az időben történő, átláthatóbb és átfogóbb nyomon követés. Rendelkezik továbbá az elszámoltathatóság növelése érdekében bevezetendő tervezési és irányítási eszközökről, például a teljesítményorientált irányítási gyakorlatok terjesztése érdekében átalakított irányítási szerződésekről. Ezt a reformot az államháztartási gazdálkodás információs rendszereibe való beruházás kíséri.

(17) Reformokat és beruházásokat alkalmaznak az egészségügyi rendszer rezilienciájának megerősítése érdekében is, ezek a minőségi egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolás-gondozáshoz való egyenlő hozzáférést segítik elő. Ezek a reformok és beruházások elsősorban az egészségügyi alapellátás, valamint a mentális egészséggel kapcsolatos és a tartós ápolási-gondozási szolgáltatások reagálási kapacitásának megerősítését irányozzák elő, amelyet a hatékonyság növelését célzó lépésekkel és a nemzeti egészségügyi szolgálat különböző elemei közötti illeszkedés megteremtésével kombinálnak. Egyedi intézkedések irányulnak Madeira legkülső régió regionális egészségügyi rendszerének megerősítésére, valamint Madeira és az Azori-szigetek egészségügyi rendszerének digitalizációjára. Emellett a közkórházak irányítási modelljének reformja a közkórházak tartós hátralékainak kiváltó okaival is foglalkozik. Ez a reform várhatóan összekapcsolja a kórházak beruházási és munkaerő-felvételi döntések terén megjelenő nagyobb autonómiáját a fokozott nyomon követéssel és az erőteljesebb elszámoltathatósággal, hozzájárulva ezáltal a hátralékok felhalmozódásának tartós megelőzéséhez.

(18) A terv azáltal kezeli a társadalmi kihívásokat, hogy markáns válaszintézkedéseket tartalmaz a szociális védőhálók eredményességének és megfelelőségének javítására, különösen a szociális lakhatást és a szociális szolgáltatásokat érintő reformok és beruházások révén, az időseket, a gyermekeket és a fogyatékossággal élő veszélyeztetett csoportokat középpontba állítva. Ezek a reformok és beruházások a

következőket irányozzák elő: a nemzeti lakhatási terv és a nemzeti szegénységellenes stratégia jóváhagyása; egy olyan támogatási program, amely új épületek építése vagy meglévő lakások felújítása révén biztosítja a lakhatáshoz való hozzáférést; a szociális létesítmények férőhelyeinek bővítése, és a meglévő létesítmények felújítása; az otthoni és közösségi alapú ellátás megerősítése; szociális intervenciós csoportok létrehozása a kontinentális Portugália településein; a hátrányos helyzetű közösségek támogatására irányuló integrált programok a depriválta nagyvárosi területeken; valamint a szociális biztonsági szolgáltatások felhasználóbarátabbá tétele digitalizáció révén.

(19) A terv olyan reformokat és beruházásokat tartalmaz, amelyek az üzleti környezetet érintő, állandósult szűk keresztmetszetek kezelésére irányulnak. Ezek közé tartozik a különböző szabályozott szakmákat érintő korlátozások csökkentése a verseny előmozdítása érdekében, az üzleti engedélyezési követelmények felülvizsgálata és az egyszeri adatszolgáltatás elvének alkalmazása a közigazgatással fenntartott kapcsolatokban az adminisztratív költségek csökkentése érdekében, valamint az igazságszolgáltatási rendszer korszerűsítése és hatékonyságának növelése, az eljárások digitalizálásához kapcsolódó hatékonyságnövekedés kihasználása mellett.

(20) Jelentős beruházásokat kezdeményeznek a kutatás és az innováció – különösen innovációs menetrendek kulcsfontosságú ágazatokban történő kidolgozása révén történő – fellendítésére, ideértve az üzleti és a tudományos körök közötti kapcsolatok előmozdítását célzó zöld menetrendeket is. A tervek szerint emellett beruházásokra kerül sor a fenntartható mezőgazdasággal kapcsolatos kutatás és innováció előmozdítása érdekében. A terv magában foglal a vállalkozások feltőkésítésére irányuló beruházásokat is, például egy különleges célú gazdasági egység létrehozását, amelynek ezt követően sajáttőke- és kvázisajáttőke-finanszírozás formájában életképes portugál vállalkozásokba kell befektetnie.

(21) A terv jelentős mértékben hozzájárul az éghajlatvédelmi átállás jelentette kihívás kezeléséhez. Ideértendők a termelő ágazatok dekarbonizációját célzó kutatásra és innovációra irányuló beruházások, valamint az épületek energiahatékonyságának növelését célzó intézkedések mind a magán-, mind a közszektorban. A terv várhatóan fenntarthatóbbá teszi a városi közlekedést, mivel előirányozza a tömegközlekedést irányító hatóságok megerősítését, a lisszaboni és portói nagyvárosi területeken a metróhálózatok bővítésébe, valamint a helyiérdekű vasúti és buszos gyors személyszállítási rendszerekbe való beruházást, továbbá a tömegközlekedési flotta számára kibocsátásmentes járművek vásárlását. Az intézkedések célja emellett a megújuló energiával kapcsolatos beruházások előmozdítása Portugália kontinentális területén és legkülső régióiban (Madeira és Azori-szigetek). Az éghajlatváltozás hatásainak enyhítése érdekében jelentős reformoknak és beruházásoknak kell védeniük az erdőket. A tájtervezési és -gazdálkodási programok a várakozások szerint kialakítják a sérülékeny területek kívánatos tájképét, hogy növeljék e területek éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokkal – különösen az erdőtüzekkel és a biológiai sokféleség csökkenésével – szembeni rezilienciáját, valamint hogy a mezőgazdasági ingatlanok átlagos méretének növelése, a földhasználat megváltoztatása és az új gazdasági tevékenységek tervezése révén előmozdítsák a fenntartható növekedést és a területi kohéziót.

(22) A terv jelentősen hozzájárul a digitális átállás jelentette kihívás kezeléséhez mind Portugália kontinentális területén, mind Madeira és az Azori-szigetek autonóm régióban. Jelentős reformokat és beruházásokat terveznek a vállalkozások digitalizálása területén, a digitális technológiák és folyamatok bevezetése érdekében.

Az oktatási és szakképzési rendszereket érintően végrehajtott beruházások és reformok nagyrészt arra összpontosítanak, hogy a tanterveket, a tanítási módszereket és az erőforrásokat kiigazítsák a különböző csoportok, például a diákok, a tanárok, a munkaerő, a vállalkozások és a köztisztviselők sajátos igényeinek megfelelő digitális készségek biztosítása érdekében. Az egyéb jelentős reformok és beruházások a közigazgatás digitalizálására irányulnak az általános közigazgatásra, az igazságszolgáltatási rendszerre és az államháztartási gazdálkodásra előirányzott intézkedésekkel, annak érdekében, hogy a közigazgatás hatékonyabbá, reziliensebbé és a polgárok számára hozzáférhetőbbé váljon.

(23) A fent említett kihívások kezelése révén a terv várhatóan hozzá fog járulni az alacsony termelékenységnövekedéssel és a nemteljesítő hitelek jelentős állományával jellemzett körülmények között a számottevő mértékű nettó külső kötelezettségekkel, valamint magán- és államadóssággal kapcsolatos makrogazdasági egyensúlyhiányok[4] kiigazításához is.

A növekedési potenciálhoz, a munkahelyteremtéshez, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához való hozzájárulás

(24) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének c) pontjával és V. mellékletének 2.3. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan jelentős hatást gyakorol („A” minősítés) a növekedési potenciál megerősítésére, a munkahelyteremtésre, valamint az érintett tagállam gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciájára, hozzájárulva a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához, többek között a gyermekekre és fiatalokra vonatkozó szakpolitikák előmozdítása révén, valamint a Covid19-válság gazdasági és társadalmi hatásának enyhítéséhez, ezáltal fokozva az Unión belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát.

(25) A Bizottság szolgálatai által készített szimulációból kiderül, hogy a terv alkalmas arra, hogy Portugália GDP-jét 2026-ig 1,5–2,4 % közötti mértékben növelje[5]. A portugál helyreállítási és rezilienciaépítési terv ambiciózus reform- és beruházáscsomagot tartalmaz az ország sokkhatásokkal szembeni sebezhetőségének kezelésére, valamint gazdasági, intézményi és társadalmi rezilienciájának megerősítésére. Az intézményi szűk keresztmetszeteket megszüntető és a versenyt ösztönző reformok, valamint az aktív munkaerőpiaci szakpolitikákba, a K+F-be, az innovációba és a digitalizációba történő jelentős beruházások az azonosított kihívások kiváltó okaira irányulnak, és várhatóan élénkítik az ország versenyképességét és termelékenységét.

(26) A növekedéshez és a foglalkoztatáshoz várhatóan elsődlegesen az innovációba, az oktatásba (ezen belül a digitális készségekbe és a szakképzésbe), az ipar dekarbonizációjába, a vállalkozások digitalizációjába, az üzleti tevékenységek feltőkésítésébe és a lakhatásba történő beruházások és az ezekre irányuló reformok járulnak majd hozzá. A beavatkozás további fő területei közé tartozik az egészségügy, a kultúra, a közlekedési infrastruktúra, az erdőgazdálkodás és a vízgazdálkodás, a

[4] Ezek a makrogazdasági egyensúlyhiányok az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti, 2019-ben és 2020-ban tett ajánlásokhoz kapcsolódnak.

[5] Ezek a szimulációk az NGEU általános hatását tükrözik, amely magában foglalja a ReactEU vonatkozó finanszírozását, valamint a Horizont, az InvestEU, az Igazságos Átmenet Alap, a vidékfejlesztés és a RescEU megnövelt finanszírozását is. Ez a szimuláció nem tartalmazza a strukturális reformok lehetséges pozitív hatását, amely jelentős lehet.

közigazgatás minősége és kapacitása, beleértve az államháztartási gazdálkodást, az igazságügyi szolgáltatások és a közszolgáltatások digitalizálása.

(27) A terv jelentős intézkedéseket irányoz elő a régóta fennálló társadalmi kihívások kezelésére, amelyek a területi dimenzióra és a vidéki és városi területek közötti különbségekre is jelentős hatást gyakorolnak, ezáltal erősítve a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát Portugáliában és az Unióban. Ezen intézkedések kiterjednek annak szükségességére, hogy az egészségügyi és tartós ápolási-gondozási szolgáltatások reagálóképességét és hozzáférhetőségét meg kell erősíteni, tekintettel a gyors népességelöregedésre, valamint hozzáférést biztosítanak a megfizethető szociális lakhatáshoz. A szociális sebezhetőséget emellett az idősekre, a fogyatékossággal élőkre, az etnikai kisebbségekre és a migránsokra összpontosító szociális szolgáltatások széles körének biztosításával, valamint a depriválthird nagyvárosi területeken élő hátrányos helyzetű közösségeket támogató integrált programok révén is kezelni kell. Ennek keretében meg kell erősíteni a tömegközlekedési hálózatokat a városi területeken, ami különösen fontos a hátrányos helyzetű ingázó munkavállalók számára, és meg kell szilárdítani a munkavállalói jogokat, különösen a digitális gazdasághoz kapcsolódó atipikus munkaszerződések esetében. Ezek az intézkedések elősegítik a szociális jogok európai pillérére vonatkozó, 2021. május 7-i portói csúcstalálkozón elfogadott cselekvési terv végrehajtását, és várhatóan hozzájárulnak a szociális eredménytábla mutatóinak javításához.

(28) Fontos intézkedések irányulnak a gyermekekre és a fiatalokra, például olyan intézkedések, amelyek növelik az óvodák és a gyermekgondozási szolgáltatások kapacitását és támogatják az állandó, minőségi munkahelyek fiatalok számára történő létrehozását. A tervnek elő kell mozdítania a felsőoktatásba való beiratkozást is, különösen a STEAM szakterületeken, és létre kell hoznia a rövid időtartamú posztgraduális kurzusokat kínáló felsőoktatási intézmények hálózatát. Az intézkedéseknek támogatniuk kell továbbá a digitális technológiáknak az alap- és középfokú oktatási rendszerbe való integrálását a digitális erőforrások tantermekben történő használatával, az oktatási tartalmak digitalizálásával, valamint az oktatási technológiákkal, például programozható robotokkal ellátott laboratóriumok létrehozásával.

A jelentős károkozás elkerülése

(29) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének d) pontjával és V. mellékletének 2.4. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan biztosítja, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló egyetlen intézkedés se okozzon jelentős kárt („A” minősítés) a környezeti célkitűzések tekintetében az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet[6] 17. cikke értelmében (a jelentős károkozás elkerülését célzó elv).

(30) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv mindegyik reform és beruházás tekintetében biztosítja, hogy az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikke szerinti hat környezetvédelmi célkitűzés – nevezetesen az éghajlatváltozás mérséklése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a vízi és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, a

[6] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

körforgásos gazdaság, a szennyezés megelőzése és csökkentése, valamint a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása – egyike se sérüljön jelentősen. Portugália az Európai Bizottság jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazásáról szóló technikai iránymutatásának (2021/C 58/01) megfelelően indokolással szolgált. Portugália szükség esetén mérséklési intézkedések végrehajtását javasolta a jelentős károk elkerülése érdekében, amit megfelelő mérföldkövek révén kell biztosítani.

(31) Különös figyelmet kaptak azok az intézkedések, amelyek környezeti célkitűzésekre gyakorolt hatása indokolja az alapos vizsgálatot. A 7. elem (Infrastruktúrák) négy olyan intézkedést tartalmaz, amelyek közúti közlekedési infrastruktúra kiépítését vagy korszerűsítését foglalják magukban (RE-C7-I2, I3, I4 és I5). Az éghajlatváltozás mérséklésére, valamint a szennyezés megelőzésére és csökkentésére irányuló célkitűzések jelentős sérelmének elkerülése érdekében Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési terve kísérő intézkedésként felvette az RE-C7-I0 – Az elektromos járművek töltőhálózatának bővítése elnevezésű beruházást. A beruházás célja, hogy dekarbonizálja a közúti közlekedést azzal, hogy 2025-ig 15 000 nyilvánosan hozzáférhető töltőállomást biztosít az elektromos járművek rendelkezésére. Hasonlóképpen, ami a 9. komponens (Vízgazdálkodás) vízgazdálkodási intézkedéseit (TC-C9-I1 és I2) illeti, amelyek magukban foglalják egy gát és egy sótalanító üzem megépítését, valamint öntözési és vízszerzési intézkedéseket, Portugáliának az ezen intézkedésekre vonatkozó környezeti hatásvizsgálat eredményének és feltételeinek végrehajtása révén biztosítania kell a továbbiakban, hogy ne kerüljön sor jelentős környezeti károkozásra, összhangban az EU környezetvédelmi jogával, ideértve a vízkeretirányelvet (2000/60/EK) is. Ennek célja különösen az érintett víztestekre gyakorolt olyan jelentős hatás elkerülése, amely veszélyeztetné vagy késleltetné a jó állapot vagy potenciál elérésére irányuló célkitűzést. Mindezzel arra is törekszenek, hogy az intézkedések ne érintsék hátrányosan az érintett víztől közvetlenül függő védett élőhelyeket és fajokat.

A zöld átálláshoz, többek között a biológiai sokféleség előmozdításához való hozzájárulás

(32) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének e) pontjával és V. mellékletének 2.5. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek nagymértékben („A” minősítés) hozzájárulnak a biológiai sokféleségre is kiterjedő zöld átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. Az éghajlat-politikai célkitűzéseket támogató intézkedésekre – az (EU) 2021/241 rendelet VI. mellékletében foglalt módszertannak megfelelően számítva – a terv teljes allokációjának 37,9 %-át kitevő összeget fordít Portugália. Az (EU) 2021/241 rendelet 17. cikkének megfelelően a helyreállítási és rezilienciaépítési terv összhangban van a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervben foglalt információkkal.

(33) A reformok és beruházások várhatóan jelentősen hozzájárulnak Portugália 2030-ig tartó időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervben (NEKT 2030) és a 2050-ig szóló karbonsemlegességi ütemtervben meghatározott, dekarbonizációs és energetikai átmenettel kapcsolatos célkitűzéseinek megvalósításához, ezáltal az Unió éghajlat-politikai célértékéhez, illetve célkitűzéséhez. Tizenhat elem tartalmaz az éghajlat-politikai célkitűzéshez, és tizenhat elem a környezetvédelmi célkitűzésekhez, többek között a biológiai sokféleséghez hozzájáruló intézkedéseket. A biológiai sokféleséget különösen az erdőgazdálkodás javítása, a nem gondozott monokultúrák kiterjedt területeinek és a tűzvészek nagy kockázatának a kezelése, illetve a

fenntartható kék gazdaság előmozdítása révén lehet növelni. E javasolt intézkedések végrehajtásának várhatóan tartós hatása lesz, különösen azáltal, hogy hozzájárul a zöld átálláshoz, a biológiai sokféleség növeléséhez és a környezetvédelemhez.

(34) Az energiahatékonysági beavatkozások adják az éghajlat-politikai hozzájárulás nagy részét. Az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos egyéb jelentős hozzájárulásokat a fenntartható városi közlekedésbe vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásba és az éghajlatváltozás megelőzésébe történő beruházások biztosítják. A karbonszegény gazdaságra, az éghajlatváltozással szembeni rezilienciára és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra összpontosító kutatási és innovációs folyamatok, valamint az erdőgazdálkodási és vízgazdálkodási intézkedések szintén hozzájárulnak az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzésekhez. A reformok célja az ipar dekarbonizációjának előmozdítása, fenntarthatóbb termelési folyamatok kialakítása és a közlekedéstervezés javítása.

A digitális átálláshoz való hozzájárulás

(35) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének f) pontjával és V. mellékletének 2.6. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek várhatóan nagymértékben („A” minősítés) hatékonyan hozzájárulnak a digitális átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. A digitális célkitűzéseket támogató intézkedésekre – az (EU) 2021/241 rendelet VII. mellékletében foglalt módszertannak megfelelően számítva – a terv teljes allokációja 22,1 %-át kitevő összeget fordít Portugália.

(36) Összesen 14 elem tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a digitális célkitűzéshez, és széles körű, horizontális megközelítést alkalmaznak, négy elemet pedig teljes egészében a digitális átállásnak szentelnek. Jelentős reformokat és beruházásokat terveznek a vállalkozások digitalizálása és a digitális készségek biztosítása terén. Más jelentős reformok és beruházások a közigazgatás, az igazságszolgáltatási rendszer és az államháztartási gazdálkodás digitalizálására irányulnak. További beruházások konkrét ágazatok – például az alap- és középfokú oktatás, az egészségügy, a kultúra és az erdőgazdálkodás – digitalizálását tűzik ki célul.

(37) A digitális átálláshoz való hozzájáruláson túl ezek a beruházások a lakosság készségszintjével kapcsolatos kihívásokat is kezelik, különös tekintettel a felnőtt lakosság digitális jártasságára, valamint arra, hogy a készségeket hozzá kell igazítani a munkaerőpiac változó igényeihez. A beruházások a digitális technológiákhoz való egyenlő hozzáféréssel, valamint a minőségi oktatással és képzéssel kapcsolatos kihívások kezeléséhez is hozzájárulnak.

(38) A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt digitális vonatkozású reformok és beruházások várhatóan tartós hatást gyakorolnak majd különösen az ország közigazgatásának digitális átállására, az igazságszolgáltatási rendszerre, a szociális szolgáltatásokra, az üzleti szerkezetre, a lakosság készségszintjére, valamint a nemzeti és regionális egészségügyi szolgáltatásokra.

Tartós hatás

(39) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének g) pontjával és V. mellékletének 2.7. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan nagymértékben („A” minősítés) tartós hatást gyakorol Portugáliára.

(40) A terv strukturális változásokat irányoz elő a közigazgatás, a lakhatás, a vállalkozások feltőkésítése és az innováció, az igazságszolgáltatás, a szigorúan szabályozott szakmák és a közigazgatási digitalizáció terén. Sok esetben a terv különböző elemeiben megjelenő intézkedéseket úgy alakították ki, hogy növeljék az érintett intézmények digitalizációjának szintjét, ami várhatóan tartós hatással lesz a szolgáltatások minőségére és az üzleti környezetre.

(41) A beruházások területén tartós strukturális változás várható a *Banco Português de Fomento*, a Nemzeti Fejlesztési Bank feltőkésítése és megbízatásának bővítése miatt. A bankok feltőkésítésének javasolt növelése várhatóan megkönnyíti majd a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést, különösen a válság által érintett kkv-k számára, valamint hosszú távon fellendíti a versenyképességet és a munkahelyteremtést. Az egyéb kulcsfontosságú szakpolitikai célkitűzések közé tartozik a vállalkozásoknak történő tudás- és technológiatranszfer, a termékek és szolgáltatások diverzifikálása, valamint annak megvalósítása, hogy a K+F beruházások 2030-ig elérjék a GDP 3 %-át. Végezetül, az ipar dekarbonizációjára irányuló beruházások és szakpolitikák célja az ipar energiahatékonyságának növelése és a portugál gazdaság importtartalmának csökkentése, ezáltal javítják az ország versenyképességét és növekedési potenciálját, egyúttal hozzájárulnak az éghajlatváltozással kapcsolatos célok eléréséhez.

(42) A terv tartós hatása a terv és a kohéziós politikai alapokból finanszírozott egyéb programok közötti szinergiák révén is fokozható, nevezetesen a mélyen gyökerező területi kihívások érdemi kezelése és a kiegyensúlyozott fejlődés előmozdítása révén.

Nyomon követés és végrehajtás

(43) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének h) pontjával és V. mellékletének 2.8. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt intézkedések megfelelőek („A” minősítés) a terv eredményes nyomon követése és végrehajtása biztosításának szempontjából, a tervezett ütemtervre, mérföldkövekre és célokra, valamint a kapcsolódó mutatókra is kiterjedően.

(44) Az „Estrutura de Missão Recuperar Portugal” (a továbbiakban: *Recuperar Portugal* munkacsoport) elnevezésű igazgatási struktúrának kell nyomon követnie és végrehajtania a tervet. . A munkacsoport feladatait a nemzeti jogszabályok egyértelműen meghatározzák és előírják, ami biztosítja a stabil koordinációs és jelentéstételi mechanizmust e struktúra és a különböző elemekhez tartozó beruházások és reformok végrehajtásáért felelős egyéb szervek között. A munkacsoport egyértelműen rá ruházott felelősségi körökkel és a megfelelő struktúrával rendelkezik a terv végrehajtásához, az előrehaladás nyomon követéséhez és a jelentéstételhez. A munkacsoportnak a terv végrehajtásának végéig kell működnie.

(45) A portugál terv mérföldkövei és céljai megfelelő rendszert alkotnak a terv végrehajtásának nyomon követésére. E célok és mérföldkövek kellően egyértelműek és átfogóak ahhoz, hogy teljesítésük nyomon követhető és ellenőrizhető legyen. A portugál hatóságok által ismertetett ellenőrzési mechanizmusok, adatgyűjtés és felelősségi körök kellően stabilnak tűnnek ahhoz, hogy a mérföldkövek és célok teljesítésekor megfelelően alátámasszák a kifizetési kérelmeket. A mérföldkövek és célok a rendelet 17. cikkének (2) bekezdése szerint támogatásra jogosult, már befejezett intézkedésekre is vonatkoznak. E mérföldkövek és célok tartósan kielégítő teljesítése szükséges a folyósítási kérelem indoklásához.

(46) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az eszköz keretében nyújtott pénzügyi támogatást az (EU) 2021/241 rendelet 34. cikkével összhangban közöljék és elismerjék A technikai támogatási eszköz keretében a tagállamok technikai támogatást kérhetnek a terv végrehajtásához.

Költségszámítás

(47) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének i) pontjával és V. mellékletének 2.9. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltségére vonatkozó, a tervben közölt indokolás mérsékelten („B” minősítés) észszerű és valószerű, megfelel a költséghatékonyság elvének és arányos a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható hatással.

(48) Portugália a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben járulékos költséggel szereplő valamennyi beruházásra és reformra vonatkozóan egyéni költségbecsléseket nyújtott be. A költségek bontása általában részletes és megfelelően alátámasztott. A becslések többnyire hasonló szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzési szerződésekkel való összehasonlításon, hasonló jellegű korábbi beruházásokon vagy piaci konzultációkon alapulnak. A költségbecslések és az igazoló dokumentumok értékelése azt mutatja, hogy a költségek többsége észszerű és valószerű. Ugyanakkor az a tény, hogy az alkalmazott módszertan néha nincs kellően kifejtve, és az indokolás és maga a költség közötti összefüggés nem teljesen egyértelmű, kizárja ezen értékelési kritérium „A” minősítését. Végezetül a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége megfelel a költséghatékonyság elvének, és arányos a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható nemzeti hatással.

A pénzügyi érdekek védelme

(49) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének j) pontjával és V. mellékletének 2.10. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt intézkedések és az e határozatban foglalt további intézkedések megfelelőek („A” minősítés) a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenség említett rendelet alapján biztosított források felhasználása során történő megelőzése, feltárása és korrekciója szempontjából, és az intézkedések várhatóan hatékonyan elkerülik az említett rendelet és más uniós programok szerinti kettős finanszírozást. Ez nem érinti az uniós jognak való megfelelés előmozdítására és érvényesítésére szolgáló egyéb instrumentumok és eszközök alkalmazását, többek között a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenségek megelőzése, feltárása és korrekciója, valamint az Unió pénzügyeinek az (EU) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban történő védelme tekintetében.

(50) A tervben bemutatott belső kontrollrendszer megbízható folyamatokon és struktúrákon alapul, és egyértelműen meghatározza a belsőkontroll-feladatokat ellátó szereplőket (szerveket/szervezeteket), valamint azok szerep- és felelősségi köreit. A nemzeti irányítást a „*Recuperar Portugal*” munkacsoportban fogják központosítani. A terv végrehajtására decentralizált szinten felelős közintézményekkel, szervekkel vagy közvetítőkkel kötnek szerződést. A kontrollrendszer és más vonatkozó intézkedések – többek között a végső kedvezményezettekre vonatkozó adatok gyűjtése és közzététele – megfelelőek.

(51) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához, nyomon követéséhez és ellenőrzéséhez Portugália informatikai eszközöket fog igénybe venni. Az informatikai alkalmazásokat a terv világosan ismerteti. Portugália jelezte, hogy a portugál pénzügyi

felügyelet (IGF) még az első kifizetési kérelemnek (az előfinanszírozást nem számítva) az Európai Bizottsághoz történő benyújtása előtt elvégzi a helyreállítási és rezilienciaépítési terv irányítási és kontrollrendszerének első ellenőrzését.

A terv koherenciája

(52) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének k) pontjával és V. mellékletének 2.11. pontjával összhangban a terv nagymértékben („A” minősítés) olyan intézkedéseket tartalmaz a reformok és a közberuházási projektek végrehajtására vonatkozóan, amelyek koherens fellépéseket jelentenek.

(53) A portugál helyreállítási és rezilienciaépítési terv stratégiai és következetes jövőképet vázol fel a terv egészében, és koherenciát mutat az elemek és az egyes intézkedések között. Az egyes elemekhez tartozó reformok és beruházások következetesek, egymást kölcsönösen erősítik, és az elemek között szinergiák és komplementaritások állnak fenn. Egyik elemen belül javasolt intézkedések sem mondanak ellent egymásnak, illetve nem veszélyeztetik egymás eredményességét, és nem tártak fel következetlenségeket vagy ellentmondásokat a különböző elemek között.

Egyenlőség

(54) A terv egy sor olyan intézkedést tartalmaz, amelyek várhatóan hozzájárulnak a nemek közötti egyenlőség és a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség terén jelentkező kihívások kezeléséhez. Ezen intézkedések közé tartoznak a nemek közötti béregyenlőtlenség és a foglalkozási szegregáció leküzdésére irányuló reformok, valamint a STEAM-tanulmányok vonzóvá tétele fiatal nők számára. A terv szociálpolitikai intézkedésekkel foglalkozó része tartalmaz egy, a fogyatékossággal élő személyekre vonatkozó nemzeti stratégiát, valamint egy nemzeti szegénységellenes stratégiát.

Biztonsági önértékelés

(55) Az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (4) bekezdésének g) pontjával összhangban biztonsági önértékelést végeztek a konnektivitásra és a digitális képességekre irányuló beruházások tekintetében. Az önértékelés kockázatmátrixot és kockázatcsökkentő intézkedéseket tartalmaz. Összesen 18 lehetséges kockázatot azonosítottak, többek között az értékesítőktől való függőséget, a nagy kockázatú beszállítókat, a kiberbiztonsági aggályokat és a kritikus rendszerek zavarait. A mátrix 13 olyan kockázatcsökkentő intézkedést határoz meg, amelyeket a lehetséges kockázatok ellensúlyozása érdekében el kell rendelni, ideértve a szolgáltatók általi biztonsági ellenőrzés követelményét, a nagy kockázatúnak tekintett beszállítókra vonatkozó korlátozások alkalmazását, a többszállítós stratégiákat és a kulcsfontosságú funkciókra vonatkozó készenléti rendszereket.

Határokon átnyúló és több országot átfogó projektek

(56) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv határokon átnyúló beruházásokat tartalmaz az igazságügy területén. Felgyorsítja és fejleszti a bűnügyi nyilvántartási információk interoperabilitását az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszerben (ECRIS), és lehetővé teszi az interoperábilis bírósági határozatok közzétételét és keresését az európai esetjogi azonosító (ECLI) segítségével. Megkönnyíti továbbá az igazságügyi szervek közötti, az e-Codexen alapuló információcserét, és fokozza az együttműködést az Európai Gépjármű- és Vezetői Engedély Információs Rendszer (EUCARIS) és a határokon átnyúló azonosítási erőforrások (pl. eIDAS) keretében. Más határokon átnyúló kezdeményezésekre a vállalkozások digitalizálása terén kerül

sor: 16 „digitális innovációs központot” hoznak lére egyablakos ügyintézési pontok formájában, amelyek segítik a vállalkozásokat az üzleti/termelési folyamatok, termékek vagy szolgáltatások digitális technológiák alkalmazásával történő javításában. A tervben szereplő központok várhatóan közreműködnek majd az európai digitális innovációs központok hálózatában. Más határokon átnyúló együttműködésre is sor kerülhet a hidrogén területén. Portugália együttműködik más uniós tagállamokkal egy, a hidrogénnel kapcsolatos lehetséges, közös európai érdeket szolgáló fontos projekt kidolgozásában. A tervben szereplő, hidrogénnel kapcsolatos projektek várhatóan közvetlenül vagy közvetve hozzájárulnak ehhez a kezdeményezéshez.

Konzultációs folyamat

(57) A terv széles körű vita, hivatalos nyilvános konzultációk és a kormány tagjainak részvételével tartott tematikus szemináriumok tárgyát képezte. E nyilvános konzultációs folyamattal párhuzamosan a kormány számos konzultációt folytatott az intézményi érdekelt felekkel, például a Gazdasági és Szociális Tanáccsal, a Területi Koordinációs Tanáccsal és az Országos Egészségügyi Tanáccsal. A második nyilvános konzultáció során beérkezett írásbeli észrevételekre reagálva a kormány számos ponton módosította a tervet, többek között két új elemmel bővítette azt: 4. elem – Kultúra és 10. elem – Tenger.

(58) A terv végrehajtása érdekében Portugália létrehozott egy nemzeti monitoringbizottságot, amely a szociális partnerek képviselőiből és a civil társadalom kulcsfontosságú szereplőiből áll, amelyek ajánlásokat fogalmazhatnak meg a terv végrehajtására vonatkozóan. Emellett a terv végrehajtása az átláthatósági portálon keresztül nyilvánosság általi ellenőrzés tárgyát is képezi. A releváns szereplők felelősségvállalásának biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy az érintett regionális és helyi hatóságokat és érdekelt feleket, köztük a szociális partnereket, bevonják a tervben foglalt beruházások és reformok végrehajtásába.

Pozitív értékelés

(59) Miután a Bizottság pozitív értékelést adott a portugál helyreállítási és rezilienciaépítési tervről, és megállapította, hogy a terv kielégítő módon megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdésével és V. mellékletével összhangban e határozatnak meg kell határoznia a terv végrehajtásához szükséges reformokat és beruházási terveket, a megfelelő mérföldköveket, célokat és mutatókat, valamint a terv végrehajtásához az Unió által vissza nem térítendő pénzügyi és hiteltámogatás formájában rendelkezésre bocsátott összeget.

Pénzügyi hozzájárulás

(60) Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési tervének becsült összköltsége 16 643 679 377 EUR. Mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv kielégítő módon megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, továbbá mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége magasabb, mint a Portugália számára rendelkezésre álló maximális pénzügyi hozzájárulás, a Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési tervéhez allokált pénzügyi hozzájárulásnak a Portugália rendelkezésére álló pénzügyi hozzájárulás teljes összegével kell egyenlőnek lennie.

(61) Az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Portugáliára vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás kiszámítását 2022. június 30-ig aktualizálni kell. Ezért az említett rendelet 23. cikkének (1) bekezdésével összhangban Portugália számára rendelkezésre kell bocsátani egy összeget, amely 2022. december 31-ig jogi kötelezettségvállalással terhelhető. Amennyiben a maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása nyomán szükséges, a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján indokolatlan késedelem nélkül módosítania kell ezt a határozatot az aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulás beillesztése érdekében.

(62) Emellett a további reformok és beruházások támogatása érdekében Portugália hitel formájában nyújtott támogatást kért. A Portugália által igényelt hitel összege kevesebb, mint a folyó árakon számított 2019. évi bruttó nemzeti jövedelmének 6,8 %-a. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége magasabb, mint a Portugália rendelkezésére álló pénzügyi hozzájárulás és a hitel formájában kért támogatás összege.

(63) A nyújtandó támogatást az (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozat[7] 5. cikke alapján a Bizottság által az Unió nevében bevont forrásból kell finanszírozni. A támogatás részletekben fizetendő, mihelyt Portugália kielégítő módon teljesítette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához kapcsolódóan azonosított releváns mérföldköveket és célokat.

(64) Portugália a pénzügyi hozzájárulás 13 %-ának és a hitel 13 %-ának előfinanszírozását kérte. Az említett összeget az (EU) 2021/241 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében előírt finanszírozási megállapodás és az említett rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében előírt hitelmegállapodás hatálybalépésétől függően és azokkal összhangban kell Portugália rendelkezésére bocsátani.

(65) Ez a határozat nem érinti az uniós forrásoknak az (EU) 2021/241 rendelettől eltérő bármely más uniós program keretében történő odaítélésével kapcsolatos eljárások kimenetelét, sem pedig a belső piac működésének torzulásával kapcsolatos, különösen a Szerződés 107. és 108. cikke alapján lefolytatandó eljárások eredményét. E határozat nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy a Szerződés 108. cikkével összhangban értesítsék a Bizottságot az állami támogatások lehetséges eseteiről,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A helyreállítási és rezilienciaépítési terv értékelésének jóváhagyása

Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési tervének az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének (3) bekezdésében előírt kritériumok szerinti értékelését a Tanács jóváhagyja. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti reformokat és beruházási projekteket, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv nyomon követésére és végrehajtására vonatkozó intézkedéseket és ütemtervet – beleértve a releváns mérföldköveket és célokat, valamint a hitel folyósításához kapcsolódó további mérföldköveket és célokat, a tervezett mérföldkövek és célok teljesítéséhez kapcsolódó releváns mutatókat, valamint a Bizottság számára az alapul szolgáló releváns adatokhoz való teljes körű hozzáférést biztosító szabályokat e határozat melléklete tartalmazza.

[7] HL L 424., 2020.12.15., 1. o.

2. cikk
Pénzügyi hozzájárulás

(1) Az Unió vissza nem térítendő támogatás formájában 13 907 294 284 EUR összegű pénzügyi hozzájárulást bocsát Portugália rendelkezésére[8]. 9 758 504 454 EUR összeg 2022. december 31-ig áll rendelkezésre jogi kötelezettségvállalás céljából. Amennyiben az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésében előírt aktualizálás Portugáliára vonatkozóan ezzel az összeggel egyenlő vagy annál nagyobb összeget állapít meg, további 4 148 789 829 EUR összeget kell rendelkezésre bocsátani, amely jogi kötelezettségvállalással 2023. január 1-jétől 2023. december 31-ig terhelhető.

(2) A Bizottság az uniós pénzügyi hozzájárulást e határozat mellékletével összhangban részletekben bocsátja Portugália rendelkezésére. A pénzügyi hozzájárulás 13 százalékának megfelelő összeget, azaz 1 807 948 257 EUR-t előfinanszírozási kifizetésként kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást és a részleteket a Bizottság egy vagy több részösszegben folyósíthatja. A részösszegek nagysága a finanszírozási források rendelkezésre állásától függ.

(3) Az előfinanszírozást az (EU) 2021/241 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében előírt finanszírozási megállapodás hatálybalépésétől függően és azzal összhangban kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást a részletek kifizetéseit terhelő arányos levonással kell elszámolni.

(4) A részleteknek a finanszírozási megállapodással összhangban történő rendelkezésre bocsátása a rendelkezésre álló finanszírozási forrásoktól és az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkével összhangban hozott bizottsági határozattól függ, amely szerint Portugália kielégítően teljesítette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásával kapcsolatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. Az (1) bekezdésben említett jogi kötelezettségvállalások hatálybalépésétől függően a kifizetésre való jogosultság érdekében a mérföldköveket és célokat legkésőbb 2026. augusztus 31-ig teljesíteni kell.

3. cikk
Hitel formájában nyújtott támogatás

(1) Az Unió Portugália rendelkezésére bocsát legfeljebb 2 699 000 000 EUR összegű hitelt.

(2) A Bizottság a hitel formájában nyújtott támogatást e határozat mellékletével összhangban részletekben bocsátja Portugália rendelkezésére. A hitel 13 százalékának megfelelő összeget, azaz 350 870 000 EUR-t előfinanszírozási kifizetésként kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást és a részleteket a Bizottság egy vagy több részösszegben folyósíthatja. A részösszegek nagysága a finanszírozási források rendelkezésre állásától függ.

(3) Az előfinanszírozást az (EU) 2021/241 rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében előírt finanszírozási megállapodás hatálybalépésétől függően és azzal összhangban kell

[8] Ez az összeg az (EU) 2021/241 rendelet 6. cikkének (2) bekezdése szerinti kiadásokból Portugáliára jutó arányos rész levonása utáni pénzügyi allokációnak felel meg, amely az említett rendelet 11. cikkében foglalt módszertannak megfelelően számítanak ki.

rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást a részletek kifizetéseit terhelő arányos levonással kell elszámolni.

(4) A részleteknek a hitelmegállapodással összhangban történő rendelkezésre bocsátása a rendelkezésre álló finanszírozási forrásoktól és az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkével összhangban hozott bizottsági határozattól függ, amely szerint Portugália kielégítően teljesítette a hitelhez kapcsolódó és a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásával kapcsolatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A kifizetésre való jogosultság érdekében a további, a hitelhez kapcsolódó mérföldköveket és célokat legkésőbb 2026. augusztus 31-ig teljesíteni kell.

4. cikk
Címzett

Ennek a határozatnak a Portugál Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök